

Η λέξη Queen (cwēn) είναι Ελληνική από την λέξη Γυνή

Η Αγγλική λέξη Queen αρχικά σήμαινε Γυνή δηλαδή ήταν η σύζυγος ή η παλλακίδα του βασιλέως. Η λέξη King δεν έχει αντίστοιχη θηλυκού γένους γιατί οι γυναίκες δεν είχαν αξιώματα τότε στην Αγγλία. Οι Άγγλο-Σάξωνες ηγέτες δεν αναγνώριζαν τίτλους για τις γυναίκες τους, μάλιστα μερικοί απ' αυτούς είχαν πολλές γυναίκες. Δεν υπήρχε μονογαμία την εποχή εκείνη.

Έρευνα:
Δημήτρης Συμεωνίδης

Μέρος Δ'

Έλφθραιθ, σύζυγος του Έντγκαρ- Aelfthryth, England's First Queen

Η πρώτη Βασίλισσα της Αγγλίας
(περί το 945 - 1000/1001)

Η Έλφθραιθ (περί το 945 - 1000/1001) ήταν Αγγλίδα βασίλισσα σαν δεύτερη ή τρίτη σύζυγος του βασιλιά των Αγγλοσαξόνων Έντγκαρ Α΄ του Ειρηνικού. Η Έλφθραιθ ήταν η πρώτη σύζυγος του Έντγκαρ του Ειρηνικού που στέφθηκε βασίλισσα στο Βασίλειο της Αγγλίας, ο γιος της Έθελρεντ του Ουέσσεξ ήταν κορυφαία πολιτική μορφή στην εποχή του. Ο θετός της γιος ήταν ο Εδουάρδος ο Μάρτυρας, πιθανότατα συνδέεται με την δολοφονία του αφού οι ιστορικοί του Μεσαίωνα την περιγράφουν σαν κακιά μητριά. Η Έλφθραιθ ήταν κόρη του κόμπος Όρντγκαρ, η μητέρα της ήταν μέλος του Οίκου του Ουέσσεξ, η οικογένεια της είχε την εξουσία στο δυτικό Ουέσσεξ. Ο Όρντγκαρ τάφηκε στο Έξετερ και ο γιος του Όρντγουλφ ίδρυσε το «Αβαείο του Τάβιστοκ».

Πρώτος γάμος

Η Έλφθραιθ παντρεύτηκε σε πρώτο γάμο τον Έθελβαλντ, κόμη της Ανατολικής Αγγλίας γιο του Ήμι-Βασιλιά Έθελεσταν όπως καταγράφεται στο έργο «Η ζωή του Αγίου Όσβαλντ του Ουόρσεστερ». Οι νεώτεροι ιστορικοί όπως ο Γουλιέλμος του Μαλμέσμπουρι προσθέτουν νέες πληροφορίες αλλά η αξιοπιστία τους αμφισβητείται. Ο Γουλιέλμος γράφει ότι οι απεσταλμένοι του βασιλιά μετέφεραν μηνύματα ότι η κόρη του Όρντγκαρ ήταν υπερβολικά όμορφη, ο Έντγκαρ έστειλε τον Έθελβαλντ να την συναντήσει ώστε «να την παντρευτεί αν είναι τόσο όμορφη όσο ακούγεται». Ο Έθελβαλντ εντυπωσιάστηκε τόσο πολύ από την ομορφιά της που την παντρεύτηκε ο ίδιος, έστειλε ταυτόχρονα ψευδή μηνύματα στον Έντγκαρ ότι ήταν ακατάλληλη. Ο Έντγκαρ ο Ειρηνικός αναγνώρισε την προδοσία και αποφάσισε να εκδικηθεί τον Έθελβαλντ με το ίδιο νόμισμα, δήλωσε ότι θα επισκεφτεί ο ίδιος την φτωχή γυναίκα κάτι που ανησύχησε έντονα τον Έθελβαλντ. Ο Έθελβαλντ είπε στην Έλφθραιθ να δηλώσει αναστατωμένη από την επίσκεψη του βασιλιά αλλά εκείνη έκανε το αντίθετο, τελικά ο Έντγκαρ εντυπωσιασμένος από την ομορφιά της θανάτωσε το Έθελβαλντ σε κυνήγι και την παντρεύτηκε. Οι ιστορικές πηγές δεν αναφέρουν την χρονιά που δολοφονήθηκε ο Έθελβαλντ ούτε τον τρόπο, το βέβαιο είναι ότι δεν άφησε παιδιά με την Έλφθραιθ. Ο Έντγκαρ ο Ειρηνικός είχε πριν από τον γάμο του με την Έλφθραιθ δύο παιδιά αμφίβολης νομιμότητας τον Εδουάρδο τον Μάρτυρα και την Έντιθ του Ουίλτον.

Βασίλισσα της Αγγλίας

Ο γάμος με την Έλφθραιθ έγινε πιθανότατα για πολιτικούς λόγους, το κέντρο του Έντγκαρ βρισκόταν στην Μερκία αντίθετα η οικογένεια της Έλφθραιθ είχε υπό τον έλεγχο της το Ουέσσεξ, η οικογένεια του πρώτου συζύγου της συνδέεται πιθανότατα με τον Έλφχιρ, κόμη της Μερκίας. Ο γάμος του Έντγκαρ του Ειρηνικού με την Έλφθραιθ έγινε πιθανότατα την διετία 964 - 965, την επόμενη χρονιά γέννησε έναν γιο τον Εδμόνδο (966). Ο Έντγκαρ Α΄ σε ένα διάταγμα εμφανίζεται να δίνει προνόμια στο Νέο Μίνστερ του Ουίντσεστερ, την ίδια χρονιά ο νεογέννητος Εδμόνδος πήρε τον τίτλο «νόμιμος Έθελινγκ». Ο Εδμόνδος πέθανε σε βρεφική ηλικία την διετία (970) αλλά εν τω μεταξύ η Έλφθραιθ γέννησε δεύτερο γιο τον Έθελρεντ (968). Ο βασιλιάς Έντγκαρ ο Ειρηνικός οργάνωσε δεύτερη στέψη στο Μπαθ (11 Μαΐου 973) για να ισχυροποιήσει το βασίλειο του σε ολόκληρη την Βρετανία, η Έλφθραιθ στέφτηκε αυτή την φορά με τον τίτλο της βασίλισσας. Η μορφή της στέψης δεν είχε κανένα προηγούμενο αν εξαιρέσουμε την στέψη της Ιουδήθ της Φλάνδρας που είχε γίνει εκτός Αγγλίας. Στην μεγαλοπρεπή τελετή η Έλφθραιθ ορίστηκε προστάτιδα της εκκλησίας και των μοναστηριών και ανέλαβε έντονα ενδιαφέρον για τα Αβαεία, εκθρόνισε την ηγουμένη στο «Αβαείο του Μπάρκινγκ» αλλά αργότερα την αποκατέστησε. Η Έλφθραιθ έπαιξε σημαντικό ρόλο σαν Συνήγορος τουλάχιστον σε επτά περιπτώσεις, μεσολάβησε ανάμεσα στο στέμμα και το πλήθος με τον ρόλο του προστάτη. Οι γυναίκες ιδιαίτερα είχαν γνωρίσει σε μεγάλο βαθμό την προστασία τους, αυτό δείχνει ότι είχαν ενισχυμένα πολιτικά και νομικά δικαιώματα τα τελευταία χρόνια στους Αγγλοσάξονες. Χήρα βασίλισσα Ο Έντγκαρ ο Ειρηνικός πέθανε αιφνίδια (975) και άφησε δύο γιους τον Εδουάρδο τον

Μάρτυρα που είχε μόλις φτάσει στην ενηλικίωση και τον Έθελρεντ. Ο Εδουάρδος είχε την υποστήριξη του αρχιεπισκόπου Δουνστανού, του Όσβαλντ και του αδελφού του πρώτου συζύγου της Έλφθραιθ, ο Έθελρεντ είχε την υποστήριξη της μητέρας του, του επισκόπου Έθελγουλντ του Ουίντσεστερ και του κόμη της Μερκίας Έλφχιρ. [Ο Εδουάρδος επισκέφτηκε την θετή του μητέρα στο «κάστρο του Κορφ» αλλά δολοφονήθηκε από τους υπηρέτες της (18 Μαρτίου 978), ο δρόμος για τον Έθελρεντ να ανέβει στον θρόνο της Αγγλίας ήταν ανοιχτός. Ο Εδουάρδος ανακηρύχτηκε Μάρτυρας και Άγιος από την Καθολική Εκκλησία, οι ιστορικοί κατηγορήσαν την Έλφθραιθ σαν υπεύθυνη για τον φόνο του. Το Αγγλοσαξονικό χρονικό καταγράφει την δολοφονία του Αγίου Εδουάρδου στο «κάστρο του Κορφ» (978). Τον Μεσαίωνα οι φήμες για την αγιότητα του Εδουάρδου εξαπλώθηκαν ταχύτητα, με τον ίδιο τρόπο εξαπλώθηκαν και οι κατηγορίες της θετής του μητέρας σαν δολοφόνου, τα Χρονικά του 12ου αιώνα της κρέωσαν επιπλέον και άλλους όπως τον φόνο του ηγουμένου του Έλυ. Η Έλφθραιθ διετέλεσε αντιβασιλέας και κηδεμόνας για λογαριασμό του γιου της μέχρι την εποχή που ενηλικιώθηκε (984). Οι παλιοί της σύμμαχοι είχαν πεθάνει και ο Έθελρεντ προτιμούσε νεώτερους συμβούλους στην ηλικία του. Η Έλφθραιθ εξαφανίστηκε από τα βασιλικά διατάγματα την περίοδο 983-993 και εμφανίζεται σε κατώτερα αξιώματα. Παρέμεινε στην βασιλική αυλή και φρόντισε στην ανατροφή των παιδιών του Έθελρεντ με την πρώτη σύζυγο του Ελφγκίφου της Υόρκης. Ο μεγαλύτερος εγγονός της Έθελσταν Έθελινγκ στην διαθήκη του έκανε προσευχή στον θεό να αναπαύσει την ψυχή της γιαγιάς του (1014).

Φήμες

Αν και η φήμη της είχε αμαυρωθεί από την δολοφονία του θετού της γιου η Έλφθραιθ είχε την φήμη πιστής γυναίκας που βοήθησε σημαντικά τα μοναστήρια και τις θρησκευτικές μεταρρυθμίσεις, ίδρυσε μονή Βενεδικτινών στο Χαμσάιρ (986) που αποσύρθηκε τα τελευταία χρόνια της ζωής της. Σύμφωνα με την Αντωνία Γκράντσεν «οι διάδοχοι του συζύγου της Κνούτος και Εδουάρδος ο Εξομολογητής φρόντισαν ώστε οι σύζυγοι τους Έμμα της Νορμανδίας και Έντιθ του Ουέσσεξ να είναι προστάτες της εκκλησίας σύμφωνα με το δικό της παράδειγμα». Η Έλφθραιθ πέθανε στο Αβαείο που ίδρυσε η ίδια στο Χαμσάιρ (17 Νοεμβρίου 999/1000/1001).

Πηγές

- 1.Λεξικόν Σταματάκου
- 2.Λεξικόν ΣΟΥ(Ι)ΔΑ
- 3.Μέγα Ετυμολογικόν λεξικόν
- 4.Πατριάρχου Φωτίου Λεξικόν
- 5.On Line Etymology Dictionary
- 6.Oxford Dictionary
- 7.Λεξικόν Liddell and Scott
- 8.Βικιπαίδεια
- 9.https://smerdaleos.wordpress.com/

Ο βασιλιάς Έντγκαρ ο Ειρηνικός οργάνωσε δεύτερη στέψη στο Μπαθ (11 Μαΐου 973) για να ισχυροποιήσει το βασίλειο του σε ολόκληρη την Βρετανία, η Έλφθραιθ στέφτηκε αυτή την φορά με τον τίτλο της βασίλισσας.